

Морфолого-стилістичні особливості екологічних Інтернет - новин

В сучасному інформаційному суспільстві Інтернет-комунікація завдяки швидкості, доступності та мультимедійності стає все більш поширеним явищем. Природно, що в таких умовах традиційні засоби спілкування адаптуються до нових реалій, тому перехід комунікативних практик з різних сфер людської діяльності в мережу Інтернет є цілком зрозумілим та закономірним процесом. Зокрема, висвітлення екологічної проблематики в мережі Інтернет не лише дозволяє значно розширити можливості поширення екологічних знань та інформації про стан навколишнього середовища, але й суттєво впливає на його лінгвістичне оформлення на всіх рівнях мовної системи.

Екологічна тематика розкривається в межах *екологічного Інтернет-дискурсу*, який визначаємо як сукупність зумовлених екстралінгвістичними факторами електронних, аудіо- та відеотекстів, що існують та функціонують в мережі Інтернет, присвячених питанням відображення взаємодії людини і довкілля та наслідків цієї взаємодії та спрямованих на інформування населення про стан довкілля та формування екологічної свідомості суспільства. Екологічний Інтернет-дискурс характеризується гіпертекстуальністю та зв'язністю, що реалізується завдяки системі гіперпосилань, а доступ до нього забезпечується входом в мережу Інтернет за допомогою комп'ютера чи альтернативних мультимедійних приладів.

Екологічний Інтернет-дискурс не є однорідним, в ньому виокремлюється низка типів, кожен з яких реалізується в системі Інтернет-жанрів.

Метою даної статті є аналіз морфолого-стилістичних особливостей екологічних Інтернет-новин як одного із жанрів медійного екологічного Інтернет-дискурсу.

Завдяки легкому доступу, екологічні Інтернет-новини здатні впливати на масову аудиторію. Цей вплив зумовлений безпрецедентними можливостями, які відкриває мережа Інтернет для засобів масової комунікації. По-перше, аудиторія Інтернет-сайтів інтернаціональна і в кількісному плані в кілька разів перевищує читацьку аудиторію друкованої преси. По-друге, дискурс новин в Мережі є плюралістичним, демократичним та висвітлює найнагальніші екологічні проблеми без обмежень. По-третє, завдяки зміні носія інформації, новинний дискурс стає лаконічним в плані вираження і ємнісним у плані змісту [2: 184-185]. Аналіз залученого матеріалу показав, що екологічний новинний Інтернет-дискурс може реалізуватися в межах окремого тематичного сайту (наприклад, *Environmental News Network* (www.enn.com)), бути складовою частиною новинного веб-сайту (наприклад, *BBC News* → *Science and Environment*) чи електронного журналу або електронної версії друкованого видання (www.theecologist.org). Новини щодо діяльності в сфері довкілля з'являються також на офіційних веб-сайтах природоохоронних організацій та їх сторінках в соціальних мережах і записах в блогах. Окрім того, відвідувачі цих сайтів можуть тримати руку на пульсі подій в екологічній сфері завдяки функції підписки, яка доступна в різних форматах: *Sign up for news and alerts*, *Get news and updates by e-mail*, *Order a Print Subscription*, *Order a Digital Subscription* тощо. Функція коментування та можливість поділитися новиною з друзями в соціальних мережах (*share this*, *email*, *facebook*, *twitter* тощо) та блискавична швидкість, з якою новини поширюються Мережею, роблять цей тип екологічного дискурсу інтерактивним та надзвичайно гнучким і мобільним.

Об'єктом нашого розгляду є морфологічні особливості екологічних Інтернет-новин, їх стилістичні та прагматичні функції. В цьому аспекті буде проаналізовано вживання та функціонування в текстах екологічних

Інтернет-новин повнозначних частин мови, а саме: іменників, займенників, прикметників, дієслів та прислівників. Зокрема, увагу буде зосереджено на іменниковій категорії відмінку, функціональному навантаженні форм однини та множини іменника, особливостях вживання в досліджуваних текстах ступенів порівняння прикметників та прислівників, особових та присвійних займенників, а також на таких категоріях дієслова як: час, спосіб та стан. Розпочнемо аналіз з іменникової категорії відмінку. Як відомо, в англійській мові іменники мають двовідмінкову систему, що включає загальний (The Common Case) та присвійний (The Possessive Case) відмінки. Аналіз морфологічних особливостей 100 текстів екологічних Інтернет-новин загальним обсягом 59057 слів показав, що поряд з загальним відмінком, який домінує в текстах екологічних новин, активно використовується і присвійний відмінок, при чому структура N's як вираження приналежності поширюється також на явища природи та природні процеси і таким чином виконує функцію персоніфікації: *Earth's surface* [23], *the planet's climate* [26], *nature's recovery* [14], *planet's ecosystems* [16], *earth's population* [7], *planet's animal and plant species* [16], *Earth's life-sustaining water cycle* [23], *crops' biological and genetic diversity* [8] тощо.

Щодо особливостей функціонування форм однини та множини іменників, слід зауважити, що в проаналізованих текстах екологічних новин активно використовується форма множини як злічуваних, так і незлічуваних іменників, що, на нашу думку, виконує підсилювальну функцію та покликане зобразити масштабність екологічних проблем: *flood waters* [9], *ocean winds, storms* [23], *fuels* [26], *populations* [29], *velocities* [38], *civil society groups* [6], *emissions* [24], *vapours* [30], *declines* [22], *threats* [35] тощо. Таку ж мету переслідує і використання кількох іменників в множині при перелічуванні та поєднанні сполучником *and*: *winds and currents* [22], *floods and droughts* [23] *changing winds and temperatures* [22], *winds, clouds and aerosols* [23].

Для текстів екологічних Інтернет-новин притаманним є також вживання герундія (*stop emitting vapours* [30], *mainly focusing on* [40],

bucking a global trend of drastic declines [22] тощо, який може виступати в ролі підмета (*fighting climate change and using energy more efficiently can boost the economy and employment* [4], *predicting the climate of the future* [25]). Окрім того, в текстах екологічних Інтернет-новин герундій виконує функцію прямого (*The website provides interactive maps of the world showing where trees have disappeared since the year 2000* [12], *a key issue threatening their survival* [32] і непрямого додатка (*could bring a significant return in preserving a unique habitat* [32]).

Аналіз екологічних Інтернет-новин дозволив нам зробити висновок про присутність в їх текстах значно кількості віддієслівних іменників: *flooding* [7], *understanding* [23], *logging*, *environmental policing* [32], *warming* [25], *opening* [16], *coatings* [13], *funding* [33] тощо). На нашу думку, вживання герундія та віддієслівних іменників створює динамізм та вказує на процесуальний та постійний характер як природних явищ, так і діяльності людини, спрямованої на збереження чи, навпаки, руйнування навколишнього середовища.

Вживання присвійних займенників *our*, *their* та особових займенників 1 та 3 особи множини *we*, *they* створює протиставлення між світом природи і людиною, викриваючи злочинні дії людини стосовно природи і разом з тим закликаючи змінити своє ставлення до навколишнього середовища, флори та фауни: *reconnect with our planet's wild side* [16], *a basic right they have been denied* [18], *on our home planet* [23], *to achieve conservation in their local areas, ... we will be able to deliver more effective responses to some of the most pressing conservation issues* [27].

Частотними в екологічних Інтернет-новинах є прикметники у вищому та найвищому ступенях порівняння. Їх використання, з одного боку, спрямоване на підсилення зображення наслідків безвідповідального використання природних ресурсів: *even more disruptive* [17], *even bleaker future, more toxic* [31], *flood waters will likely be deeper and last longer* [9]; *dirtiest climate conference on record* [36], а з іншого – вказує на те, що якщо людство змінить свій спосіб життя, то багатьох екологічних проблем і катастроф можна буде уникнути: *a more sustainable way of*

living [12], *be the greenest ever* [37], *achieve the lowest possible emissions* [28] тощо. Якісні прикметники в звичайному ступені зазвичай вживаються для інтенсифікації негативного впливу людської діяльності на довкілля: *hazardous chemicals* [18] *monstrous human invention, mind-blowing amounts* [10], *harmful* [13], зображення природних лих та катастроф (*Deadly storm lashes northern Europe* [9]), а також для підкреслення цінності природи (*precious wildlife and biodiversity* [16])

Поширеними в екологічних Інтернет-новинах є також прислівники, які не тільки викривають злочинні дії проти природи, але й зображають її красу, тим самим апелюючи до емоційної сфери читача. Варто зауважити, що використовуються як стилістично нейтральні прислівники, що є характерними для писемного мовлення (*permanently* [21], *finally, importantly* [20]), так і прислівники, які вживаються переважно в розмовному мовленні (*extremely, deadly* [31], *illegally, seriously* [20]), *efficiently* [28], *outstandingly, overwhelmingly* [3]), що, на нашу думку, значно зменшує відстань між текстом та читачем.

Проведений аналіз дозволяє нам зробити висновок про те, що в текстах екологічних Інтернет-новин домінує вживання теперішнього тривалого (Present Continuous) та теперішнього доконаного (Present Perfect) часів. На нашу думку, це пояснюється тим, що автори екологічних новин роблять акцент на емоційний вплив, підкреслюючи при цьому напруженість повідомлення (*we are experiencing a "hemispheric pattern of severe weather"* [17] та на стан довкілля, який постійно погіршується (*the populations are declining, natural disasters are growing in frequency and intensity* [14], *sea ice decline is happening much faster* [5]. Використання теперішнього доконаного часу дозволяє підкреслити протяжність у часі тієї чи іншої події (*...including of course those domestic plants and animals we have utilized for millennia* [39] та показати наслідки впливу людини на природні процеси (*we have changed the face of the planet* [5]).

Щодо категорії стану дієслова, то слід зазначити, що в більшості випадків в екологічних новинах вживається активний стан. Пасивний

стан використовується для привернення уваги до проблем флори та фауни, не називаючи при цьому винних (*28 animal species are internationally threatened [34], polluted fracking water is being dumped into open reservoirs, the environment is being polluted [13], а також для відображення діяльності, спрямованої на вирішення екологічних проблем, без зазначення відповідальних за виконання прийнятих рішень (*large-scale methods to artificially slow down global warming are increasingly being discussed [19]; Schemes that encourage 'rewilding' though have implications upon the land owners and farmers who are being encouraged to implement them [33]).**

Особливої уваги заслуговує категорія способу, аналіз якої засвідчив, що найбільш поширеним є наказовий спосіб. Варто зауважити, що кожна наказова конструкція виконує також функцію гіперпосилання на інші Інтернет-ресурси чи офіційні сайти міжнародних природоохоронних організацій. Так, наказове речення *Use your power, help save endangered species by donating now!* [19] не тільки спонукає до дії, але й надає можливість зробити це не виходячи з дому. Натиснувши на речення, користувач опиняється на сторінці Всесвітнього фонду охорони природи (WWF), де йому пропонується кілька варіантів пожертвування на тренування і утримання собак, які вистежують браконьєрів: *US \$5+ Donation Only, US \$10+ Social Media Skins, US \$20 + Email Updates, US \$50+ Thank you Tweet* тощо. Наказовими реченнями відвідувачів новинних сайтів заохочують також висловити свою точку зору на представлену інформацію: *Leave us your thoughts in the Comments below* [15].

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що в екологічних Інтернет-новинах широко використовуються морфолого-стилістичні засоби, кожен з яких несе певне функціональне навантаження, а в деяких випадках, завдяки можливостям мережі Інтернет, стилістичний потенціал морфології значно розширюється, як, наприклад, у випадку з наказовим способом дієслова. Це надає значно більше можливостей

впливу на користувачів Інтернету та формування екологічної свідомості на глобальному рівні.

Перспективними вважаємо подальші дослідження морфологічних особливостей інших жанрів екологічного Інтернет-дискурсу та проведення їх порівняльного аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Данилюк С. С. Морфологічні особливості англomовних електронних персональних Інтернет-сторінок сучасних лінгвістів [Електронний ресурс] / С. С. Данилюк. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/8901/97/>

2. Матюшенко О. М. Особливості функціонування англomовного дискурсу новин в мережі Інтернет [Електронний ресурс] / О. М. Матюшенко. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/5215/1/vip55_38.pdf

3. 10 hours and 50 amendments later, House committee passes water <http://www.wvgazette.com/News/201403020120>

4. 80% of Europeans want a low carbon economy to help tackle climate change <http://www.enn.com/energy/article/47114>

5. Arctic melting: the science behind the ice <http://www.greenpeace.org/international/en/news/features/Arctic-melting-the-science-behind-the-ice/>

6. Bowing to civil society pressure, palm oil giant promises to end its forest destruction <http://www.foei.org/en/what-we-do/land-grabbing/latest-news/bowing-to-civil-society-pressure-palm-oil-giant-promises-to-end-its-forest-destruction>

7. Costing 21st Century coastal flooding <http://www.earthtimes.org/climate/costing-21st-century-coastal-flooding/2545/#jE2B2xDCyCzzlpEj.99>

8. Crop diversity decline 'threatens food security' <http://www.bbc.com/news/science-environment-26382067>

9. Deadly storm lashes northern Europe
<http://www.bbc.com/news/science-environment-26382128>

10. Ending the nuclear weapons age
<http://www.greenpeace.org/international/en/news/features/Ending-the-nuclear-weapons-age/>

11. Europe-wide flood losses to 'increase fourfold' by 2050
<http://www.bbc.com/news/science-environment-26382128>

12. Free mobile green apps
<http://www.enn.com/wildlife/article/47085>

13. Friends of the Earth Canada: The Bee Cause
<http://www.foei.org/en/what-we-do/land-grabbing/latest-news/friends-of-the-earth-canada-the-bee-cause>

14. Gauging what it takes to heal a disaster-ravaged forest: Case study in China
<http://www.sciencedaily.com/releases/2014/02/140224110136.htm>

15. Here's Why Electric Cars Will Succeed: Owners Just Adore Them
<http://now.motherearthnews.com/zine/featured/heres-why-electric-cars-will-succeed-own/39544632637a62594532492f4c4e46676a53417162413d3d>

16. Inaugural World Wildlife Day Brings Dire Warnings
<http://enr.com/news/2014/03/03/inaugural-world-wildlife-day-brings-dire-warnings/>

17. Is Global Warming responsible for weather extremes?
<http://www.enn.com/ecosystems/article/47112>

18. Levi's shapes up to become a Detox leader
<http://www.greenpeace.org/international/en/news/features/Levis-shapes-up-to-become-a-Detox-leader/>

19. Limitations of climate engineering
<http://wwf.panda.org/?216811/Actress-Emma-Stone-helps-fight-wildlife-crime>

20. London wildlife trade conference an opportunity for action
http://wwf.panda.org/wwf_news/?215970/London-wildlife-trade-conference-an-opportunity-for-action

21. Major victory in conservation battle against oil company
[http://wwf.panda.org/what we do/successes/?215878/WWF-celebrates-50th-anniversary-of-first-protected-area](http://wwf.panda.org/what_we_do/successes/?215878/WWF-celebrates-50th-anniversary-of-first-protected-area)

22. Melting summer ice in Antarctica
<http://www.enn.com/wildlife/article/47109>

23. NASA to Launch Five Earth Science Missions to Space in 2014
<http://ens-newswire.com/2014/01/23/nasa-to-launch-five-earth-science-missions-to-space-in-2014/>

24. Polluters talk, we walk: Mass walk-out of corporate-captured climate talks in Poland <http://www.foei.org/en/what-we-do/land-grabbing/latest-news/polluters-talk-we-walk-mass-walk-out-of-corporate-captured-climate-talks-in-poland>

25. Predicting the Climate of the future
<http://www.enn.com/ecosystems/article/47049>

26. **Remote waters affect billions of people, shape climate and air chemistry worldwide**
http://www.nsf.gov/news/news_summ.jsp?cntn_id=130068&org=NSF&from=news

27. Royals and conservationists are United for Wildlife <http://www.fauna-flora.org/news/royals-and-conservationists-are-united-for-wildlife/>

28. S. EPA Tightens Fuel Sulfur and Vehicle Emission Standards
<http://ens-newswire.com/2014/03/03/u-s-epa-tightens-fuel-sulfur-and-vehicle-emission-standards/>

29. Skin cancer selected our ancestors?
<http://www.earthtimes.org/scitech/skin-cancer-selected-ancestors/2557/#5bu0m3xPG1dXR6jg.99>

30. Smell of forest pine can limit climate change – researchers
<http://www.bbc.com/news/science-environment-26340038>

31. The Effects of Third-hand Smoke
<http://www.enn.com/pollution/article/46966>

32. Tourism best hope for critically endangered lemurs
<http://www.bbc.com/news/science-environment-26288351>

33. Trees-the solution to flooding? <http://www.earthtimes.org/going-green/trees-solution-flooding/2549/#SXge5GpIBYFHa5Jl.99>

34. Tropical forests have been downed before!
<http://www.earthtimes.org/nature/tropical-forests-downed/2534/#KKocdWVORkZt6uT3.99>

35. Trouble for Tea <http://www.enn.com/business/article/47061>

36. Warsaw climate talks: dirtiest climate conference on record
http://www.foei.org/en/media/archive/2013/copy2_of_warsaw-climate-talks-dirtiest-climate-conference-on-record

37. Why is everyone so angry about generating energy?
<http://www.bbc.com/news/science-environment-24985531>

38. Wind turbines save your city
<http://www.earthtimes.org/energy/wind-turbines-save-city/2558/#TMjutKzPheJEup03.99>

39. Winners and losers in the great warming!
<http://www.earthtimes.org/climate/winners-losers-great-warming/2524/#11bxm5Eo1fBhYvGL.99>

40. Winter wettest on record - Met Office
<http://www.bbc.com/news/science-environment-26280219>